

PROJECTE CASAL D'ESTIU

LA PERLA DE LA RESIDÈNCIA

Residència per gent gran | Projecte d'innovació amb infants | Estiu 2018

Per començar..

El nom original del nostre projecte és “La Perla de [població on es troba la residència]”, nom que ha estat substituït per garantir l’anonimat del projecte en la convocatòria de premis. No hi hem posat moltes fotos per garantir la privacitat de persones i marca.

La nostra categoria és a la **convocatòria de projecte innovador**. Atenent que els projectes intergeneracionals són ja projectes integrats en molts centres residencials per a persones grans, considerem però el nostre projecte com a innovador donat que:

- ✓ No som coneixedors d’experiències de convivència durant tot el dia entre infants i persones grans que viuen a residències en el territori català.
- ✓ Els formats de casal d’estiu de temps lliure sovint tenen lloc en espais escolars, establiments esportius i casals d’infants, i no som coneixedores d’experiències de casals d’estiu en centres residencials en el territori català.
- ✓ La casuística actual dels casals d’estiu per infants compten amb dinàmiques entorn al món del lleure, amb monitors especialitzats en temps lliure, i amb interacció entre grups d’iguals, i no coneixem a Catalunya de l’existència de casals d’infants amb activitats convivencials amb grups intergeneracionals amb persones grans i infants, adaptació de dinàmiques d’activitats a la realitat residencial, respectant els ritmes de vida de les persones grans i amb intervencions professionals multidisciplinars.
- ✓ Els professionals dels centres de gent gran són especialistes en geriatria, i suposa un enriquiment professional l’adaptació de dinàmiques i activitats als grups d’infants.
- ✓ El centre de gent gran amplia la seva cartera de serveis dirigits a les persones grans a activitats i serveis dirigits a altres tipus de públic, com són els infants i les seves famílies, donant a conèixer també, des d’una visió més positiva de la vellesa, la realitat d’aquest col·lectiu i de les persones grans amb dependència.

- ✓ Els infants, fills o familiars dels professionals del centre, així com les famílies que tenen persones grans vivint al centre, poden gaudir durant un temps d'estiu del servei de casal d'estiu per els seus fills i/o familiars infants.
- ✓ El servei de casal d'estiu a la residència de gent gran és un servei obert a la comunitat propera i pot servir d'experiència innovadora replicable a altres centres de gent gran.

El punt de partida

El repte de fer un casal d'estiu per infants dins de la nostra residència assistida per gent gran sorgeix de la direcció del centre i pren forma amb el treball col·laboratiu de tot l'equip de professionals del centre, liderats en aquest cas per la psicòloga, l'animadora i la terapeuta ocupacional del centre. Aquestes creuen fermament en els següents beneficis del projecte que proposen, i convencen amb ells a la resta de professionals del centre, perquè tothom hi estigui implicat:

- La realització d'un casal d'estiu intergeneracional ofereix la oportunitat, a nens i persones grans, de tenir un trobament on poder compartir uns dies, poder-se conèixer, eliminar prejudicis i crear un vincle d'unió entre ells.
- **Els beneficis d'aquestes activitats intergeneracionals per les persones grans son principalment:**

Intercanvi d'afecte: es millora l'auto imatge, s'incrementa la sensació de sentir-se útils.

Millora de la salut: l'increment de la activitat física, cognitiva i social ajuda a millorar la salut.

Sentiment de ser útils per a la societat: evitar l'auto percepció de pèrdua del seu rol social.

- **I per els nens:**

Connexió emocional i social: comparteixen estima, es creen llaços d'amistat i es crea sentiment d'equip. Millora l'empatia i la tolerància

Reducció de prejudicis vora la vellesa.

Perspectiva del cicle de la vida: es beneficien dels coneixements de les persones grans perquè connecten el passat amb el futur.

Ja hem comentat abans com els professionals, les famílies, i l'entorn comunitari proper també rep beneficis del nostre projecte.

Val a dir, com a factor d'èxit també del nostre projecte que, com ha estat un projecte que des del primer dia ha rebut el suport de la direcció del centre i l'empresa, el finançament del mateix ha estat fàcil. No hem gastat massa diners en ell, i els infants participants només han fet una aportació molt simbòlica per donar valor al programa i l'assistència al mateix. Això ens fa pensar que és un projecte que, amb ganes de l'equip del centre residencial, és fàcilment replicable.

Així:

- L'estada dels infants al centre ha estat gratuïta, l'única despesa era l'import del menú diari de 5€ a la cafeteria del centre.
- L'organigrama de vida diària de les activitats pels infants no ha trencat amb la dinàmica d'activitat quotidiana de la gent gran que viu al centre: ha estat el mateix.
- Les activitats planificades han estat per la realització conjunta avis/infants.
- La decoració del centre per la temàtica del casal d'infants ha evitat la infantilització extrema dels espais de les persones grans i s'ha demanat el permís a la convivència així com el respecte a les dinàmiques del centre residencial.
- Des del primer moment la idea del projecte de casal pels infants ha estat un projecte co-creat per professionals, persones grans i famílies.

Objectius

Les persones grans que viuen a la nostra residència i els usuaris de centre de dia van conèixer en el casal d'estiu 2018, amb els nens/nenes, a fi de:

- fomentar la solidaritat entre les diferents generacions, millorant la seva autoestima, el seu desenvolupament personal, social i afectiu i, en definitiva, la seva qualitat de vida.

Altres objectius de l'activitat plantejada:

- Crear oportunitats per l'intercanvi de coneixements i experiències entre les generacions. Establir nous llaços.
- Encoratjar l'aprofitament del potencial i els coneixements en matèria social, cultural i educativa de les persones grans.
- Enfortir la solidaritat mitjançant l'equitat i la reciprocitat entre les generacions.
- Promoure la comprensió de l'envelliment, superant els estereotips.
- Fomentar el respecte i la tolerància.

Metodologia

Les dates del casal d'estiu foren l'última setmana de juny, del 25 al 29 en horari de 9 a 17h.

La convivència entre els infants i les persones grans ha estat amb persones de baixa, i mitja dependència, amb GDS 1-3 i sense alteracions de conducta.

Els nens i nenes tenien en aquell moment entre 5 i 10 anys, amb un total de 12 nens/es, alguns d'ells fills de treballadors o família de persones que viuen a la residència

Les activitats i dinàmiques quotidianes han estat dutes a terme pels mateixos professionals que atenen en el dia a dia les persones grans a la residència. Es va

comptar amb suport d'un monitor de temps de lleure per el disseny global i suport d'activitats.

Els infants han usat les instal·lacions del centre junt amb les persones grans, les sales d'activitat i s'han facilitat espais de convivència en alguns àpats a la cafeteria del centre.

Activitats

Tot i que la majoria de dinàmiques i activitats respecten les ja establertes a la residència per les persones grans, es van planificar també algunes activitats intergeneracionals per facilitar la integració del casal en la dinàmica residencial i que els infants també puguin tenir activitat adequada a la seva realitat d'edat. A banda, en el temps de descans de les persones grans (migdiada...) s'han realitzat algunes dinàmiques exclusives pels infants, sobretot en la franja 15.30 a 16.30h per garantir el descans i evitar cops de calor.

Sense ser exhaustius, us fem esment d'algunes activitats realitzades:

Activitats intergeneracionals

Es va fixar un taller al dia, amb una durada de 90 minuts, adaptat a l'horari del centre, tant a la seva rutina diària d'horaris de menjars, lavabo, i descans, com altres activitats que es desenvolupen.

La sessió es va estructurar en tres parts:

- Presentació i salutació al grup.
- Desenvolupament de l'activitat: depenent de cada sessió i dels objectius fixats el contingut va ser diferent.
- Comiat, amb una atenció personalitzada a cada membre del grup.

Tertúlia intergeneracional

Objectius:

- Facilitar comunicació participativa.
- Fomentar llaços entre nens i residents.
- Fomentar l'intercanvi d'experiències.
- Transmetre als nens coneixements, valors i experiències.

Procés: Primer es van mostrar fotografies dels jocs i escoles d'abans, després es realitzà una xerrada entre tots, parlant de les diferències de l'ahir i avui.

Taller estampació tèxtil

Objectius:

- Fomentar la creativitat.
- Estrènyer llaços entre nens/es i residents.
- Fomentar el treball en equip.

Procés: utilitzarem samarretes i ventalls per decorar amb pintura acrílica, amb temàtica pirata.

Gimcana

Objectius:

- Facilitar comunicació participativa.
- Fomentar llaços entre nens i residents.
- Fomentar el treball en equip.

Procés: es realitzaren diferents proves de destresa a la sala d'actes, on van participar en equip mixtes.

Bingo

Objectius:

- Facilitar comunicació participativa.
- Fomentar llaços entre nens i residents.
- Gaudir de temps d'oci i diversió junts.

Procés: es realitzaren diferents rondes de bingo amb dolços com a premi.

Taller culinari

Objectius:

- Treballar la memòria.
- Fomentar el sentit d'utilitat.
- Fomentar el treball en equip.
- Transmetre als nens coneixements, valors i experiències.

Procés: es van elaborar coques per berenar a la festa de comiat.

Festa de comiat

Objectius:

- Facilitar comunicació participativa.
- Fomentar llaços entre nens i residents.
- Fomentar l'intercanvi d'experiències.

Procés: els nens i els residents van berenar junts a la sala d'actes, després els nens realitzaren la coreografia que havien preparat durant tota la setmana.

Activitats infantils

Presentació de participants

Objectius:

- Facilitar una comunicació participativa.
- Conèixer els noms dels integrants del grup.

Procés: Tot el grup es col·locà en cercle. La primera persona surt al centre, fa un gest o moviment característic seu i tot seguit diu el seu nom. Torna a la rotllana i en aquest moment surten tots fent un pas cap endavant i repeteixen el seu gest i nom.

Manifest pirata

Objectius:

- Establir normes de convivència consensuades entre tots
- Cohesió de grup

Procés: triar les normes de convivència que es van seguir durant la durada de l'esplai. Traslladar les normes a un petit mural que va estar sempre visible a la sala d'activitats.

Jocs d'aigua

Objectius:

- Cohesió de grup
- Activitat lúdica

Procés: Jocs d'aigua al voltant de la piscina.

Preparació festa de comiat

Objectius:

- Elaboració de disfresses i decoració temàtica
- Preparació de coreografia

Procés: els/les nens/es juntament amb el monitor extern prepararen tota la temàtica triada a través de tallers de manualitats, també van preparar una coreografia per a la festa de comiat.

Resultats

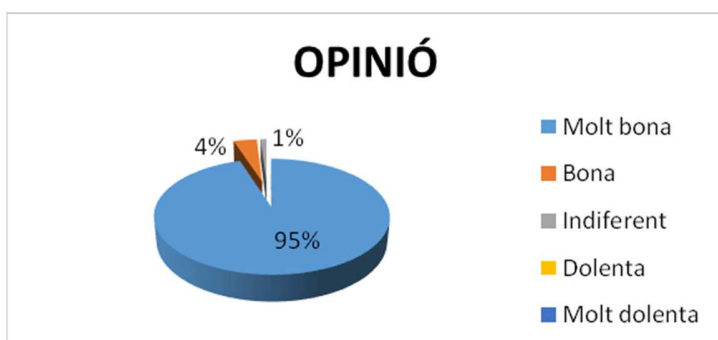
La finalitat principal d'aquesta experiència intergeneracional era millorar i afavorir les relacions entre persones de diferents generacions i, en definitiva, beneficiar amb la seva pràctica a tota la comunitat fent de la residència un centre obert.

L'avaluació de tot programa s'adreça fonamentalment a determinar en quina mesura s'han assolit els objectius proposats inicialment, així com analitzar la relació entre els efectes obtinguts, l'activitat desenvolupada i els recursos emprats.

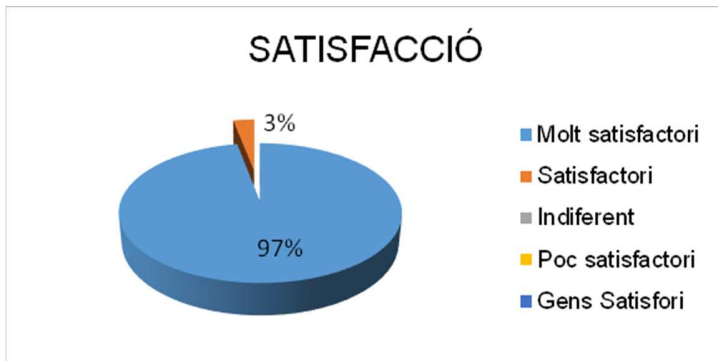
Per avaluar el casal es van elaborar unes enquestes diferents, una per els residents i usuaris de centre de dia i un altre per els nens i els seus familiars.

Els resultats de les enquestes entre residents i usuaris de centre de dia, sobre una mostra de 30 persones, queden exposats a les següents gràfiques, en percentatge:

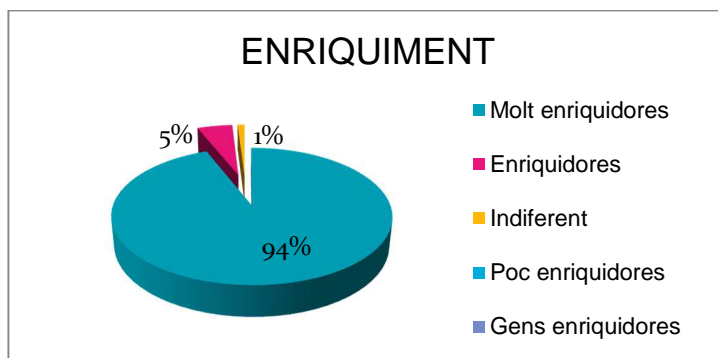
Opinió general que teniu del casal: 95% és Molt bona

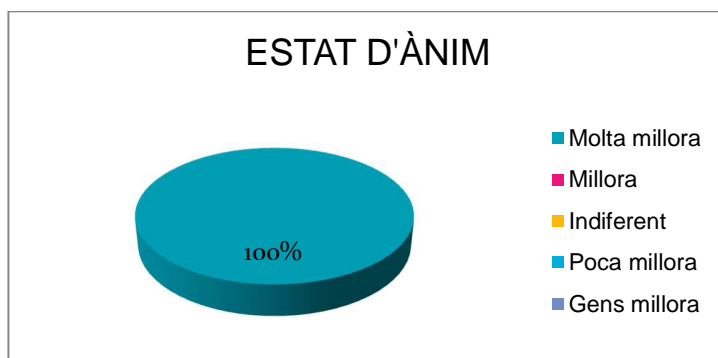
Grau de satisfacció de les activitats intergeneracionals: 97% és molt satisfactori

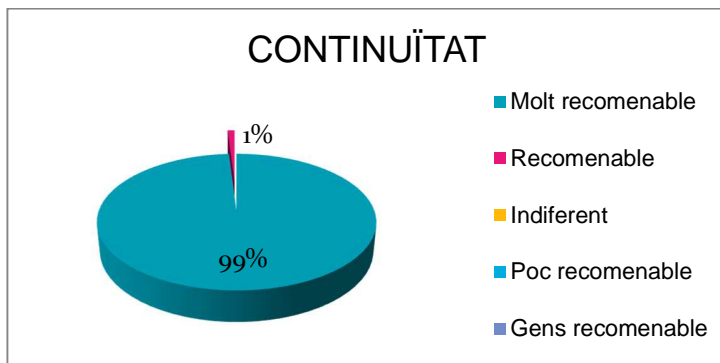
Enriquiment de les activitats intergeneracionals: 94% molt enriquidores

Millora de l'estat d'ànim: 100% molta millora

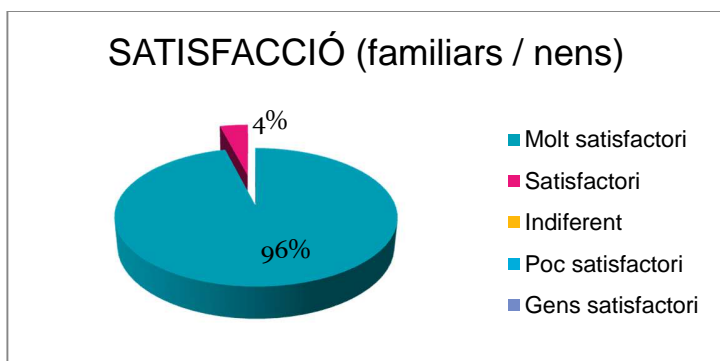

Interès per la continuïtat en estius futurs: 99% molt recomanable

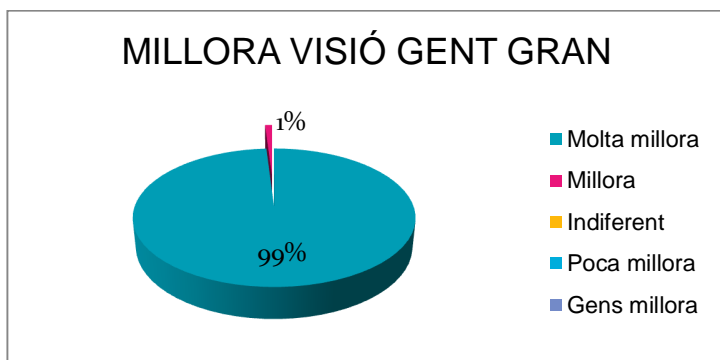

Els resultats de les enquestes entre familiars dels nens/es, sobre una mostra de 11 famílies, queden exposats a les següents gràfiques, en percentatge:

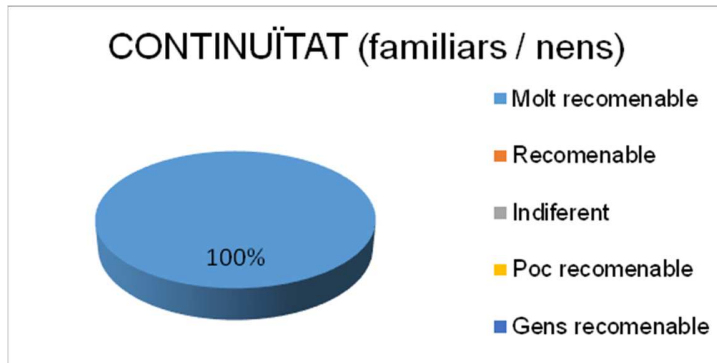
Grau de satisfacció de les activitats intergeneracionals: 96% molt satisfactori

Millora de la visió que tenia el nen/a de les persones grans

Interès per la continuïtat en estius futurs: 100% voluntat de replicar!

A banda de l'opinió dels residents, usuaris de centre de dia i familiars dels nens participants, també es va fer una avaluació interna de l'equip impulsor del centre i l'impacte dins les rutines diàries de la residència:

Acolliment de la idea per part dels professionals de centre. Els avantatges i desavantatges que inicialment veuen els professionals en l'aplicació del projecte, com a indicadors a tenir en compte per anar millorant el procés.

En un inici molts treballadors no tenien clara la ubicació dels nens i tenien dubtes per si distorsionarien molt en el dia a dia. Un cop realitzat el casal es va veure que era molt factible i que els nens no va interferir negativament en les activitats bàsiques de la vida diària dels usuaris.

El terreny professional. Conflictes que han sorgit entre els professionals, resolució dels mateixos, metes a assolir, etc. Eficàcia del projecte en el treball conjunt, si ho facilita, en quina mesura ho fa, si s'adapta al que preveu, etc. Durant el casal no es van detectar conflictes entre els professionals, de fet, es van implicar departaments que inicialment no estava previst que ho fessin, demostrant cohesió d'equip.

El seguiment dels usuaris. Adaptació de la intervenció i el seguiment a la realitat de l'usuari, grau de satisfacció de l'usuari en el procés.

Aquest punt s'ha valorat molt positivament (com es pot demostrar amb les enquestes realitzades)

Adequació dels mitjans als fins. Plantejar si són suficients i adequats els mitjans per establir un treball coordinat i proposar limitacions i avantatges d'aquests mitjans.

Un cop finalitzat el casal hem valorat que amb una monitora del temps lliure per a tots els nens no era suficient, sobretot en el moment dels jocs d'aigua i berenar, amb la qual cosa sempre s'ha necessitat la implicació dels professionals del centre. En el moment del dinar es valora positivament com es va realitzar (a la cafeteria externa del centre) però per un altre edició es pot valorar que cada nen es porti el dinar de casa per abaratir encara més els costos.

Assoliments aconseguits. Què hem aconseguit i què ens queda per fer. En quina mesura hem aconseguit garantir els objectius plantejats.

Segon la nostra valoració, s'han assolit tots els objectius plantejats al inici del projecte de casal d'estiu.

Avaluació final: millores a incloure en el projecte. Punts febles del projecte, errors i fracassos. Noves fites a assolir.

- Adequar l'horari d'inici del casal, no poden coincidir els horaris d'entrada dels nens i el dels responsables. Els nens haurien d'entrar a les 9:30h.
- Reduir el rang d'edat per tal que les activitats puguin ser motivadores per a tots els participants, un rang tant obert fa que els més petits tinguin dificultat per seguir les activitats (6-10 anys)
- Més temps per als nens a l'exterior.
- Fer més difusió perquè arribi a tots els treballadors del centre i aprofitar les potencialitats de tothom.

Nous compromisos o consolidació dels anteriors.

El nostre compromís es replicar aquest any 2019 de nou el casal i a més a més ampliar-ho una setmana més. Fer l'edició del juny (la setmana de Sant Joan molts nens estan a casa perquè ja ha acabat l'escola i no hi ha recursos de lleure encara, i això mateix passa la primera setmana de setembre). Per tant aquest estiu 2019 farem dos setmanes i intentarem abaratir encara més els costos

Conclusions

Els resultats obtinguts es van comentar amb els residents i usuaris de centre de dia. Aquest intercanvi, es tradueix en una major participació social dels integrants del grup, que genera un important desenvolupament per ells., i per a l'activitat social en particular

D'això, obtenim beneficis molt positius en la salut, en aspectes com el sentir-se reconeguts i valorats, exercint tot això, al seu torn, una influència molt positiva en l'autoestima. Aquesta valoració que un té sobre si mateix es relaciona amb l'equilibri psicològic i amb un bon estat d'ànim.

Les nostres **conclusions principals** com a equip de centre residencial són:

- Tot i les pors inicials ha estat un projecte engrescador i fàcil
- Els costos no son elevats i es fàcilment replicable
- El projecte permet la conciliació de vida familiar i professional als nostres treballadors en setmanes d'estiu que els nens estan a cas
- Els nens poden veure la residència com un centre també per a ells i no només el lloc on treballa la mare o hi viu l'avi.
- Els professionals poden implicar-se en un projecte i una feina que va més enllà del seu dia a dia amb la gent gran.

- El recurs és obert a la comunitat
- Es tracta d'un projecte innovador perquè no hi ha experiències similars conegudes en el territori català
- El projecte es pot replicar i millorar amb els anys
- És un projecte de co-creació entre usuaris, famílies, professionals i infants.
- Millora de la qualitat de vida de les persones grans i de la satisfacció professional
- Millora de la visió de les residències i les persones grans.
- Hem trencat amb les pors del “no és possible” i ho hem fet possible: l'any 2019 tornarà el casal d'estiu per a infants a la nostra residència de persones grans.

¿Saps per què els nens estan sempre plens d'energia?

L'absorbeixen directament dels seus avis.

Gene Perret

